

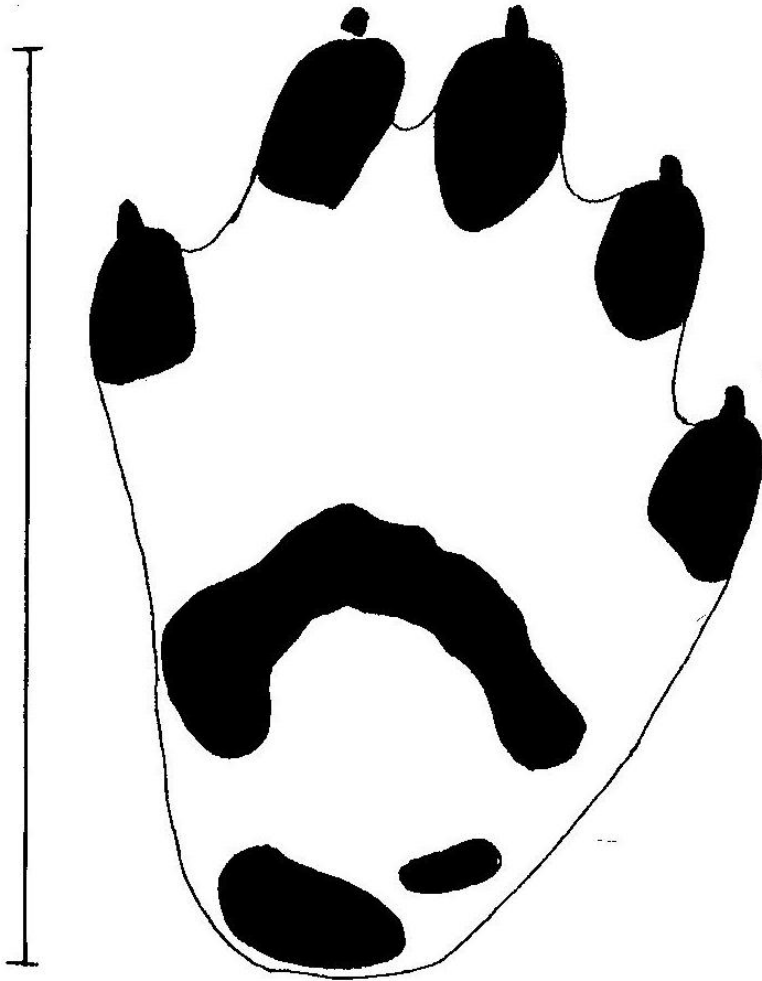
# Suden, ilveksen, ahman ja koiran jälkien tunnistaminen talvella

- 1) Kun eteesi tulee jälkijono, seuraa sitä takajälkeen mahdollisimman pitkälle ja tarkkaile eläimen käyttäytymistä jälkien perusteella
- 2) Seuraa jälkijonoa niin pitkälle, että voit varmasti päätellä, kuinka monta eläintä on ollut kyseessä
- 3) Tarkastele kulkutyyliä (kävely, ravi, loikka) ja mittaa askelvälejä (=jäljen varpaankärjestä seuraavan saman jalan jäljen varpaankärkeen)
- 4) Mittaa kuinka syväälle eläin on uponnut ja arvioi eläimen painoluokkaa sen perusteella
- 5) Etsi yksittäinen jälki, jossa käpälän jättämä kuvio näkyy mahdollisimman tarkasti
- 6) Tarkastele jäljen muotoa, varpaiden määrää, varvas-anturoiden sijoittumista ja muotoa sekä käpälän mahdollista karvaisuutta
- 7) Mittaa käpälän jäljen koko (mahdollista, kun taka-antura ja varpaat erottuvat selvästi); pituus mitataan keskivarpaan etureunasta (ei kynnen kärjestä) taka-anturan takareunaan

## AHMA

### Käpälän jälki

- viisi varvasta (sudella, ilveksellä ja koiralla neljä); sisin varvas ei aina näy
- keskianturan lisäksi jäljessä näkyy kaksi pientä ranneanturaa
- iso jälki eläimen kokoon nähden
- karvainen jalka lisää jäljen kokoa, anturan jäljet eivät näy hyvin lumessa
- ei uppoa syväälle lumeen (paino enintään 20 kg, isot tassut)

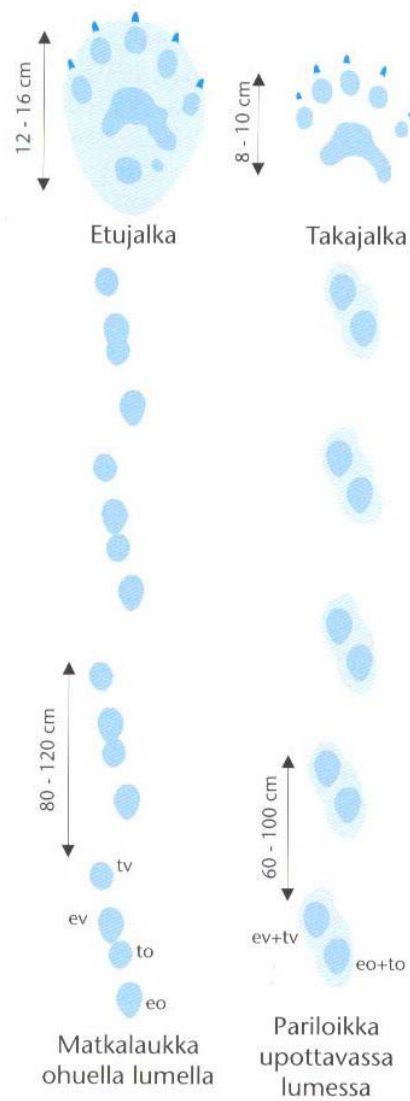


**Oikea etujalka:** pituus 9-18 cm, leveys 7-14 cm

**Takajalka:** pituus 8-12 cm, leveys 6-14 cm

## Kulikutapa ja käyttäytyminen

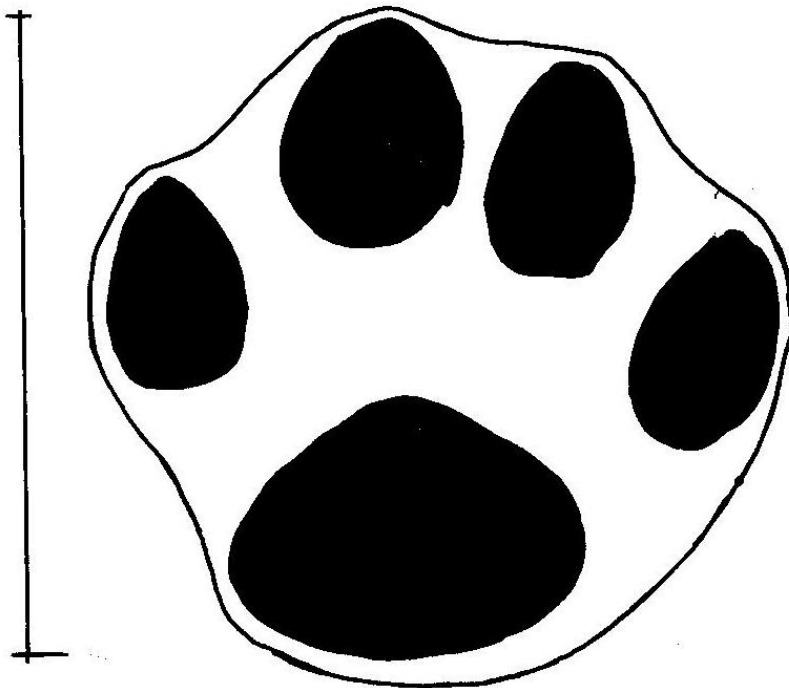
- keinuva laukka jättää nelijäljen askelpituuden ollessa noin metrin
- rauhallisemmassa matkanteossa kolmijälki
- paksussa lumessa näätäeläimen tapaan loikkaamalla (parijälki)
- kävelyssä huomattavan lyhyt askelväli johtuen lyhyistä jaloista
- liikkuu yleensä yksinään
- saattaa kiivetä puuhun, reitin varrella usein myös raapii puiden runkoja



## ILVES

### Käpälän jälki

- ilveksen käpälän mitat ovat hieman pienemmät kuin sudella, mutta sen jälki pehmeässä lumessa näyttää suuremmalta kuin suden, koska käpälän karvaisuus suurentaa jälkeä
- jälki yleensä selvästi suurempi kuin koiran
- kevyt, ei uppoa lumessa niin syvälle kuin susi ja koira
- jäljen muoto päärynämäinen, etupuolelta pyöreä
- ilves vetää kissaeläinten tapaan kynnet sisään kulkiessaan. Jos jäljessä kynnet näkyvät, kyseessä voi silti olla ilves. Se pitää kynsiä tarpeen mukaan esillä laukatessaan tai ravatessaan, astellessaan epävarmalla alustalla tai yrittäessään levittää käpälää leveäksi, jotta hanki kantaisi paremmin (koiralla ja sudella kynnet ovat aina ulkona, mutta jollakin kovalla alustalla kynsistä ei välttämättä jää paljon jälkeä)
- ilveksen etuvarpaiden jäljet ovat epäsymmetrisesti (keskivarpaan antura ulottuu pidemmälle kuin toinen), sudella ja koiralla taas symmetrisesti linjassa (tämä näkyy vain selvässä jälkikuviossa)

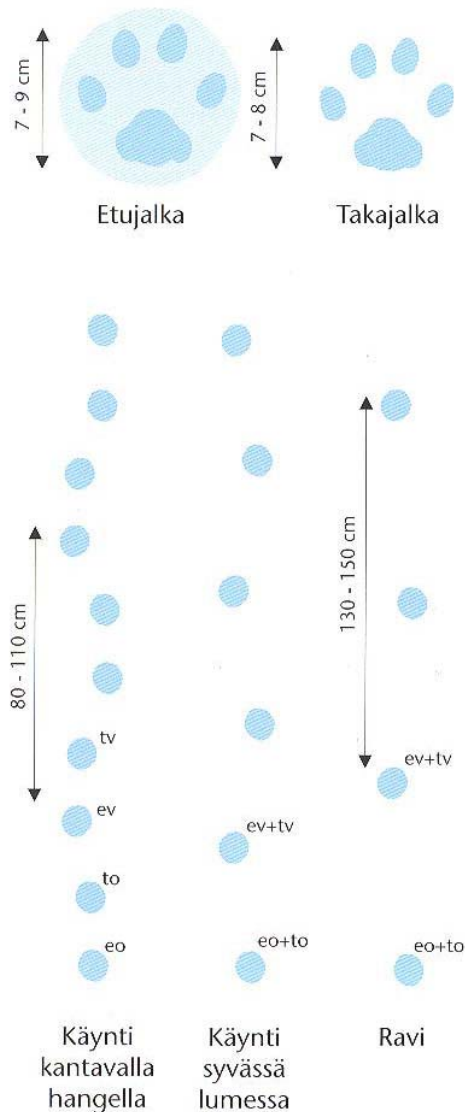


**Oikea etujalka:** pituus 6-12 cm, leveys 5,5-11,5 cm

**Takajalka:** pituus 7-11 cm, leveys 6-12 cm

## Kulikutapa ja käyttäytyminen

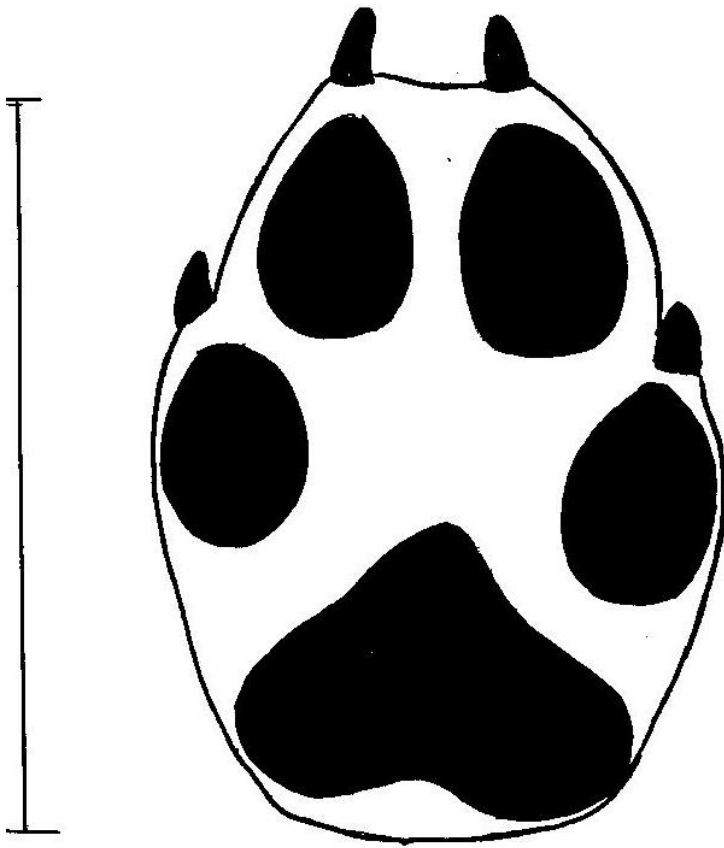
- ilves elää yksin talvella, mutta pennut ovat emon matkassa talven ja uros saattaa kiima-aikana seurata naarasta (jopa viiden ilveksen jäljet voivat olla samaan suuntaan, jolloin helposti voidaan luulla susilaumaksi)
- myös ilves kulkee pääasiassa suoraan, mutta ei niin päämäärätietoisesti kuin susi
- kissamainen käyttäytyminen
- ilveksen kulkutyyltiin kuuluu kiertely kantojen ja mättäiden päällä sekä puiden alla
- se kävelee myös kaatuneita runkoja pitkin, mitä koiraeläimet eivät tee
- voimakas hyppääjä, jopa 7 metrin pituisia hyppyjä
- hypätessään pitemmälle jalat tulevat samaan kuoppaan
- tietä ylittäessään nousee usein kissamaisesti tien penkalle
- voi raapia puita kulkureittinsä varrella
- ulosteen ilves peittelee kissan tapaan etenkin ruokailupaikan läheisyydessä
- Voi peittää myös saaliinsa
- Virtsan haju lajityypillinen



## SUSI

### Käpälän jälki

- samanlainen kuin suuren koiran jälki, mutta koiralla harvoin niin suuri jälki kuin sudella
- takakäpälän pituus samalla yksilöllä noin sentin lyhyempi ja kapeampi
- anturoiden väliin jää suurempi aukko kuin koiralla eli koiran jälki tiiviimpi
- kynnet näkyvät; ei välttämättä kovalla alustalla
- suden jälki on soikea, ilveksen taas pyöreämpi, päärynämäinen
- jäljen reunat terävämmät kuin ilveksellä, jolla karvaisempien tassujen vuoksi reunat epämääräiset
- myöhään syksyllä pennun jälkeä ei erota aikuisen jäljestä
- vanhan uroksen etutassu 11,5-12,0 cm pitkä
- Suden etutassun anturan takareuna kovera ja takatassun anturan takareuna kupera

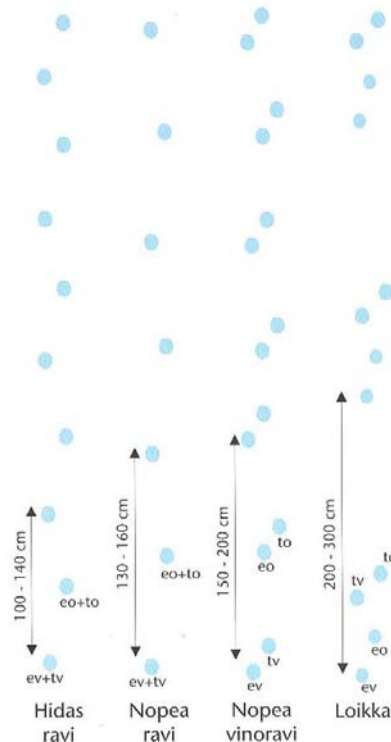


**Oikea etujalka:** pituus 8,5-13,6 cm, leveys 8-12,5 cm

**Takajalka:** pituus 7,5-12,5 cm, leveys 6,5-10 cm

## Kulikutapa ja käyttäytyminen

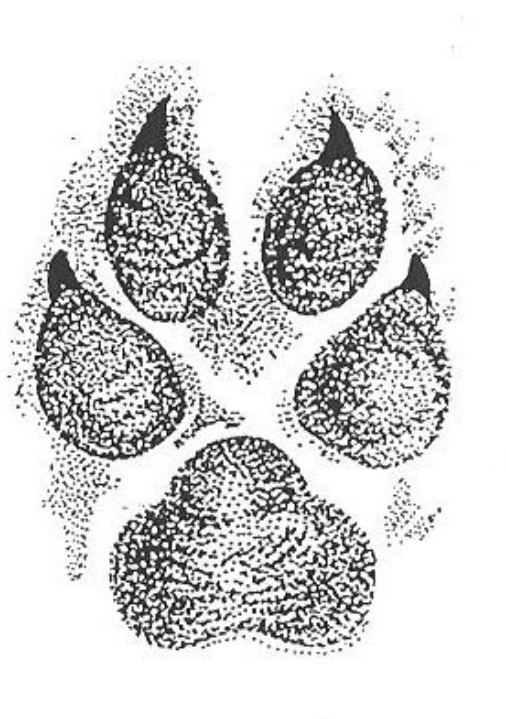
- yksin tai laumoissa (2-10)
- paksun lumen aikaan juoksevat jonossa; takana tuleva astuu tarkasti edessä olevan jälkeen; jäljen koko hieman suurenee ja jäljenpohja kovenee eläinten määrän kasvaessa laumassa
- Jälki voi mennä yhtenä pitkiäkin matkoja, ennen kuin hajoaa. Tyypillisesti jäljet ”hajoavat” järven jäällä, maantiellä yms. helppokulkuisilla paikoilla. Siksi riittävä seuraaminen on tärkeää yksilömäärän selvittämiseksi
- Eläinten lukumäärää ei kannata selvittää haaskalla eikä sen välittömässä läheisyydessä, vaan pyrkiä löytämään jäljet useamman kilometrin päästä haaskalta
- makuupaikkojen perusteella ei voida varmasti päätellä eläinten lukumäärää. Alfa-pari nukkuu usein vierekkäin mutta pennut voivat vaihtaa välillä makuupaikkoja
- kulkee suoraviivaisesti ja määrätietoisesti
- tavallisin kulikutapa ravi, helminauhmainen ravijälki (askelleveys olematon)
- askelväli sudella jonkin verran suurempi kuin ilveksellä ja suurella koiralla
- painavana eläimenä uppoaa syvälle pehmeässä lumessa
- voimiaan säästääkseen käyttää upottavan lumen aikaan helppokulkuisia reittejä (kelkan jälki, metsäautotiet, porojen jälkijonot jne.)
- uppohangessa etenee hyppimällä
- kovemmalle alustalle (tie, jää) tullessaan lauma usein levittäytyy, jolloin eläinten määrä selviää; etenee silloin ravilla tai rauhallisella laukalla
- pennut saattavat käyttäytyä pentumaisesti (leikkisästi, odottamattomia hyppyjä, mutkia ym.)
- uloste makkaramainen, 2.5-3 cm paksu, voimakkaan ja kuvottavan hajuinen; sisältää usein karkeita hirven karvoja. Uloste usein mustaa sisältämänsä veren vuoksi.
- virtsatessaan myös alfanaaras nostaa jalkaa; maaliskuun alussa virtsaamispaikassa verta (kiima)
- Susi voi liikkueessaan käyttää maanteitä jopa 20 km



## KOIRA

### Käpälän jälki

- samanlainen kuin sudella, mutta muoto vaihtelee koirarodusta riippuen
- harvalla koiralla on niin suuri jälki kuin sudella
- anturoiden väliin jää pienempi aukko kuin sudella eli koiran jälki tiiviimpi
- uppoaa lumessa syvälle



### Kulikutapa ja käyttäytyminen

- koiralla kulku epämääräistä ”röhveltämistä”, välillä laukkaa ja välillä ravia; tiellä laidalta laidalle tehden äkkikäännöksiä; uros virtsaa aina sopivassa paikassa
- askelväli sudella jonkin verran pidempi kuin ilveksellä ja suurella koiralla
- isännän jälki yleensä lähellä
- koiran uloste ruskeaa